

Kasvitilan valmistautuminen luomuvalvontaan

Juha-Antti Kotimäki
Luomuasiantuntija
ProAgria Etelä-Savo

Ajan tasalla pidettävät dokumentit

- Luomusuunnitelma
 - **tilalla päivitetty versio**
- Vuosittainen tuotantosuunnitelma
 - = tukihakemuksen lohkolomake, ota kopio tilalle
 - Tuotevirtakirjanpito = varastokirjanpito
 - Tase laskettava vähintään kerran vuodessa
- Lohkokohtaiset muistiinpanot

Ajan tasalla pidettävät dokumentit

- Siementen hankinnasta lähetyslista, lasku, kopio eviran lisäysaineistorekisteristä ja vakuustodistukset
- Tarvittavat lupapaperit ja muut
 - Tavanomaisen siemen käyttö lupa
 - Siirtymävaiheen lyhennys hakemus
 - Rinnakkaisviljely lupa, tarvittaessa
 - Kuivurin/varaston vuokrasopimus
 - Alihankintasopimus, tarvittaessa

Luomusuunnitelma

- 1. Kuvaus tuotanto- ja varastointitiloista
- 2. Viljelykiertosuunnitelma
- 3. Lannoitussuunnitelma
- 4. Kasvinsuojelusuunnitelma
- 5. Viljelyskartta
- 6. Kuvaus tuotteiden kuljetuksesta luomuyksikön ulkopuolelle
- 7. muut mahdolliset asiat

Malli: Viljelykiertokohtainen kasvinsuojelu- ja lannoitussuunnitelma

Viljelykierto	Apilanurmi1	Apilanurmi 2	syysvilja	Herne-seosvilja	Suojavilja + ns.
lannoitus	-	Syksyllä omaa (L) naudan kuivalantaa 10 tn/ha	-	-	Keväällä omaa (L) naudan kuivalantaa 20 tn/ha
kevät	Puhdistusniitot	Puhdistusniitto	Aluskasvin kylvö keväällä	Hyvä kylvöalusta, kylvön oikea ajoitus, rikkaäestys 1-3 x	Hyvä kylvöalusta, kylvön oikea ajoitus, riittävä ja monipuolinen siemenseos
kesä	Sadonkorjuu tai niitto 2x Pientareiden niitto	Sadonkorjuu tai niitto 2x Pientareiden niitto	Pientareiden niitto, valvatti- ja ohdakepesäkkeiden niitto kompensaatiopisteessä	Pientareiden niitto, valvatti- ja ohdakepesäkkeiden niitto kompensaatiopisteessä	Pientareiden niitto, valvatti- ja ohdakepesäkkeiden niitto kompensaatiopisteessä
syksy	Vältä nurmen niittoa syyskuun puolivälissä	Huolellinen kyntö, kuorimet tai esiaurat, syyskasvin kylvö	Huolellinen kyntö syksyllä tai keväällä, kuorimet tai esiaurat	Huolellinen kyntö syksyllä tai keväällä, kuorimet tai esiaurat	Suojaviljan korjuu mahd. aikaisin
riskit	Harva kasvusto: täydennyskylvö aikaisin keväällä aukkoihin /harvaan kasvustoon Ohdaketta tai valvattia: Niittojen lisäys 4-5 x kestorikkojen kompensaatiopisteessä ohdake tai valvattikohdissa	Harva kasvusto: täydennyskylvö aikaisin keväällä aukkoihin /harvaan kasvustoon Ohdaketta tai valvattia: Niittojen lisäys 4-5 x kestorikkojen kompensaatiopisteessä ohdake tai valvattikohdissa Juolavehnää ym.: keskikesän kesannointi ennen syyskasvin kylvöä	Kasvustossa rikkakasveja: Aluskasvin niitto tai sänkimuokkaus heti puinnin jälkeen	Kasvustossa rikkakasveja: Aluskasvin niitto tai sänkimuokkaus heti puinnin jälkeen	Kasvustossa rikkakasveja: Aluskasvin niitto heti puinnin jälkeen

Malli: Peltöjen kasvukunnon parannussuunnitelma

PELTOLOHKOJEN KASVUKUNTO

LOHKO	Lohko 1	Lohko 2	Lohko 3	Lohko 4	Lohko 5	Lohko 6
Pellon kunto: pH, vesitalous, maan rakenne	pH ok, Kalin puutos, ojitus toimii huonosti, turvemaata	pH ok, Kalin puutos, ojitus toimii huonosti, turvemaata	PH ok, Kalin puutos, Vesitalous hyvä, kivistä runsasmultaista hietamoreenia, paikoin isoja maakiviä	Ph ok, vesitalous hyvä, runsasmultaista kivistä hietamoreenia	PH ok, Kalin puute, vesitalous hyvä, kivistä runsasmultaista hietamoreenia.	PH ok, Ojitus toimii huonosti johtuen lammen korkeasta vedenpinnasta. Turvemaata
Parannustarve	Risukkojen raivaus ojista ja ojien perkaus kaivinkoneella 2016	Risukkojen raivaus ojista ja ojien perkaus kaivinkoneella 2016	Isojen kivien poistoa	Monivuotisten rikkakasvien hävitys	Risukkojen ja kivien poistoa.	Piiriojat, salaojitus
Toimenpiteet	Risut on raivattu ja kaivinkone käynyt tammikuussa 2016	Risut on raivattu ja kaivinkone käynyt tammikuussa 2016	Isojen kivien poisto keväällä 2016/2017 Karjanlantaa kalitason parantamiseksi	Viljelykierto rikkasvien vähentämistavoite huomioiden.	Risut raivattu alkuvuodesta 2016, kaivinkone tulee keväällä. Karjanlantaa kalin puutteeseen.	Risut raivattu tammikuussa 2016, piiriojat raivattu, kaivinkone töihin
Tavoite	Pellon kunnostaminen hyvää satoa tuottavaksi. pH 5,6, kuivavara sopivaksi, kalitilanne luokkaan hyvä.	Pellon kunnostaminen hyvää satoa tuottavaksi. pH 5,6, kuivavara sopivaksi, kalitilanne luokkaan hyvä.	Pellon kunnostaminen hyvää satoa tuottavaksi, ja helpommin viljeltäväksi. Kalitilanne luokkaan hyvä.	Pellon kunnostaminen hyvää satoa tuottavaksi, ravinteisuuden parantaminen, rikkakasvien voittaminen	Pellon kunnostaminen hyvää satoa tuottavaksi, Kalitilanne luokkaan hyvä.	Pellon kasvukunnon parantaminen

Esimerkki luomusuunnitelmasta

- Eviran lomakepohja
- http://www.evira.fi/portal/fi/evira/lomakkeet_ja_ohjeet/uomu/mallipohjat_luomutoimijoille/
- Vapaamuotoinen

17.03.2016

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Vuosittainen tuotantosuunnitelma

- Ilmoitetaan viljeltävät kasvilajit lohkokohtaisesti.
 - Tukihakemuksen lohkoluettelo
- Kopio palautetuista lomakkeista tarkastusta varten
- Jos toimija kuuluu valvontajärjestelmään mutta ei tukijärjestelmään, annetaan tuotantosuunnitelma erillisellä selvityksellä, joka toimitetaan ennen kylvöä tai istutusta (esimerkiksi kasvihuoneet ja sienimöt) tai viimeistään toukokuun loppuun mennessä ELY-keskukseen.
- Vuoden tuotantosuunnitelma eritellään kasvulohkoittain, viljelykasveittain (laji, lajike) ja pinta-aloittain.

Varastokirjanpito 1 - 4

1. Tilalle hankitut (ostetut tai saadut)
2. Tilalla tuotetut ja käytetyt maataloustuotteet
3. Tilalta myydyt tai luovutetut tuotantopanokset ja maataloustuotteet
4. Varastokirjanpidon tase

Varastokirjanpitomalli

Päivä- määrä	Tapahtuma	Tosite	Varastoitava tuote
			Kaura, LUOMU
			+/- muutos
08.09.2012	Varasto	(siirto edell. taseesta)	200 hl
9.9.	Korjattu sato	Lohkokirjanpito	+ 500 hl
11.11.	Myyty xx:lle	Kuitti nro 3	- 600 hl
20.12.	Saatu naapuri x:ltä	Vaat.muk.vak	+ 150 hl
30.5.2013	Käytetty siemeneksi	Lohkokirjanpito	- 200 hl
30.06.2013	varastossa jäljellä		50 hl

Varastokirjanpitomalli

Päivä- määrä	Tapahtuma	Tosite	Varastoitavat tuote (hl, m3, 1000 kg, kpl jne.)	
			tai varasto	
			+/- muutos	varastossa jäljellä
	Varasto, tai tuotevirta			
	varastossa jäljellä			

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Varastokirjanpidon perusmalli

VARASTOKIRJANPITO											
Ajalla _____ - _____											
Toimijan nimi _____											
		Varastoitavat tuotteet (m ³ tai kg)									
Päivä-määrä	Tapahtuma	-		+		-		+		-	
		muutos	varastossa jäljellä	muutos	varastossa jäljellä	muutos	varastossa jäljellä	muutos	varastossa jäljellä	muutos	varastossa jäljellä
	Alkuvarasto										

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Kuittipohjainen varastokirjanpito

	Päivä- määrä	Kuitin numero	Mistä / Mihin	Tuotteet									
				NAUDAN LANTA		KAURA		MG-PIT. KALKKI		TIMOTEIN SIEMEN		VEHNÄJAUHO	
				+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
Yksikkö				M ³		KG		TN		KG		KG	
Varasto	01.01.2013					10500						40	
	2-4.1.13	1	Lasse Lehmälä	100									
	05.02.2013	5	Agrimarket				6500						
	15.02.2013	7	Kalkkifirma					150					
	20-23.2.13		Kalkin levitys						145				
	29.03.2013	15	Siemenfirma							90			
	30.03.2013	16	Suoramyynti										10
	10.04.2013	17	Suoramyynti										25
	5-10.5.13		Lannan levitys		95								
	11.05.2013		Kylvösiemeneksi				2500				90		
Summa				100	95	10500	9000	150	145	90	90	40	35
Tase	15.05.2013			5		1500		5		0		5	

Tuotevirtaa kuvaava kirjanpito 1/2

RINNAKKAISVILJELYN VARASTOKIRJANPITO						
Kasvi	Lajike	Vaihe	Lohko	ha	Satoarvio	Puitu sato
kaura	Akseli	sv1	12345	4,5	9000	6200
kaura	Akseli	sv2	7856	3	6500	3000
kaura	Akseli	luo	5412	1,2	2500	1500
kaura	Akseli	luo	7845	2,2	2500	1600
kaura	Akseli	luo	8956	0,75	2500	1200
				4,15	10 375	6220

Tuotevirtaa kuvaava kirjanpito 2/2

Kuivaus			Käyttö		
Missä	Kuivurin koko	Varastointi	pvm.	ostaja	vaihe
naapuri M.N. /tavanomainen)	120 hl	kotona siilo 1	19.11.2012	Kesko	tav.
naapuri M.N. /tavanomainen)	120 hl	peräkärri	19.11.2012	Kesko	sv
naapuri M.N. /tavanomainen)	120 hl	suursäkki		oma siemen	luo
naapuri M.N. /tavanomainen)	120 hl	siilo 5	19.11.2012	Kesko	luo
naapuri M.N. /tavanomainen)	120 hl	siilo 5	19.11.2012	Kesko	luo

Varastokirjanpito

Vaihtoehtoja löytyy:

- Ruutuvihko
- Mallilomake
- Exel-pohjainen laskentataulukko
- Tuotevirtakirjanpito-ohjelma
 - <http://www.tuovi.fi/>

17.03.2016

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Kasvulohkokohtaiset muistiinpanot

- Lohkon tunnus, pinta-ala, kasvilaji, kerääjäkasvi
- Muokkaus
- Kylvö
- Lannoitus
- Kasvinsuojelu, muistiinpanot havainnoista
- Sadonkorjuu
- **Ympäristökorvauksen vaatimus!**
- Eviran lohkolomake www.evira.fi > lomakkeet ja ohjeet > luomu > mallipohjat luomutoimijoille
- Wisun tms. ohjelman lohkokohtaiset muistiinpanot

Tarvittaessa lupapaperit

- www.evira.fi -> lomakkeet ja ohjeet -> luomu -> lupahakemukset
- http://www.evira.fi/portal/fi/evira/lomakkeet_ja_ohjeet/luomu/lupahakemukset/
- Rinnakkaisviljelylupa, +kuvaus erilläänpidosta
 - Lomake 9
- Tavanomaisen siemenen käyttö lupa
 - Lomake 9c
- Siirtymävaiheen lyhennyshakemus
 - Lomake 9

Tukiehdot eri asia kuin luomuvälvonta

- Tukiehtojen mukaiset uudet nurmimuodot aiheuttavat ongelmia: luonnonhoitopelto, viherlannoitusnurmi, mv. nurmi
- Luonnonhoitopelto: sadon saa korjata, mutta ei tarvitse korjata, niitto vähintään joka 2. vuosi
- Viherlannoitusnurmi: max 3 vuotta samalla paikalla, sato täytetään seuraavan kasvin lannoitteeksi, mutta saa myös korjata (tukiehdoissa ei kannata ilmoittaa viherlannoitusnurmena luomutila ei saa tällöin tukea)
- Nurmi: 1-tai monivuotinen: Sr, laidun, kuivaheinä: satoa ei tarvitse enää korjata

Lisäysaineisto (s. 41)

- Luomutuotannossa käytetään luomutuotettua lisäysaineistoa aina kun sitä on saatavissa.
- Luomulisäysaineiston saatavuudesta tiedotetaan vuosittain viljelijäkirjeessä, ajantasainen luettelo on saatavissa myös internetissä
<http://www.evira.fi/portal/fi/tietoa+evirasta/asiakokonaisuudet/luomu/kasvit/siemenet+ja+taimet/>
- Jos viljelijä haluaa käyttää tavanomaista siementä lajista/lajikkeesta jota on saatavilla luomuna, on siihen haettava lupa (lomake 9c)
http://www.evira.fi/portal/fi/evira/lomakkeet_ja_ohjeet/luomu/lupahakemukset/

Siirtymävaiheenlyhennyslakemus

- Jos pystytään todistamaan että pellolla/metsässä ei ole käytetty luomussa kiellettyjä tuotantopanoksia 3 edellisenä vuonna
- Liitteeksi maaseutuviranomaisen/metsänhoito-yhdistyksen lausunta
- Raiviot, lutupellot jne.
- Kannattaa hakea, jos mahdollista – helpottaa rinnakkaisviljelyn hallintaa

Kuivuri/varaston vuokrasopimus/ alihankintasopimus

- Tarvitaan, jos kuivataan tai varastoidaan luomuviljaa tai muita tuotteita tavanomaisen tilan tiloissa
- Jos toimija on haltijana/jäsenenä (esim. yhteiskuivuri) katsotaan käsittelypaikan tai varaston kuuluvan luomuvalvontaan
- Kuvaus luomusuunnitelmassa riittää, jos kuivataan/varastoidaan toisen luomutilan tiloissa
- www.evira.fi -> lomakkeet ja ohjeet -> luomu -> mallipohjat luomutoimijoille